

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2015/4882
Karar No.	2016/17991
Tarihi:	17.10.2016

İlgili Kanun / Madde

4857 S. İşK/41

- **DENİZ TAŞIMA İŞİ**
- **DENİZ YÜZEYİNİN TEMİZLENMESİ İŞİNİN DENİZ TAŞIMA İŞİ OLMADIĞI İŞ YASASI KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİNİN GEREKMEMESİ**
-
-

DAVA : Davacı, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ile fazla mesai ücreti, genel tatil ücreti, hafta tatili ücreti, yıllık izin ücreti, ücret alacaklarının ödenmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Hüküm süresi içinde davalılardan ...'nin avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı, davalılarının yüklediği ... kıyılarında deniz yüzeyi ve dibinde temizlik, atık toplama, çöp toplama ve benzeri işleri davalılara ait gemilerde ifa etmek deniz iş koluna bağlı olarak işe alındığını, 10/09/2009'dan sözleşmeyi feshettiği 11/07/2012 tarihine kadar aralıksız gemilerde yağıcı makinist olarak çalıştığını, işçilik alacaklarının ödenmemesi nedeniyle 11/07/2012 tarihli ihtarı ile iş sözleşmesinin yasaya uygun olarak ve haklı nedenle feshedildiğini, feshedilen iş sözleşmesine rağmen ödenmeyen kıdem ve ihbar tazminatı, fazla çalışma ücreti, hafta tatili ücreti, genel tatil ücreti ile yıllık ücretli izin alacağını talep etmiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalılar ayrı ayrı cevap dilekçelerinde özetle davanın reddini talep etmişlerdir.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti ve Yargılama Süreci:

Mahkemece, toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna dayanılarak, davacının Deniz İş Kanunu kapsamında çalıştığı kabul edilerek, bu Kanuna göre hesaplanan tazminat ve alacakların kısmen kabulüne karar verilmiştir.

D) Temyiz:

Kararı davalı ...vekili temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

4857 sayılı İş Kanunu'nun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca "deniz ve hava taşıma işlerinde çalışanlar" hakkında bu kanun hükümleri uygulanmaz. Deniz taşıma işlerinde çalışanlar 854 sayılı Deniz İş Kanununa tabidir. Gemiler aracılığı ile

yapılan deniz taşıma işleri ayrı bir yasaya tabi olduğundan, 4857 sayılı Yasanın kapsamı dışında bırakılmıştır.

854 sayılı Deniz İş Kanununun 1. maddesine göre "Bu kanun denizlerde, göllerde ve akarsularda Türk Bayrağını taşıyan ve yüz ve daha yukarı grostonalitonluk gemilerde bir hizmet akdi ile çalışan gemi adamları ve bunların işverenleri hakkında uygulanır" denilerek, Deniz İş Kanununun kapsamı belirlenmiştir. Gemiler aracılığı ile yapılan deniz taşıma işleri ayrı bir yasaya tabi olduğundan 4857 sayılı İş Kanununun kapsamı dışında bırakılmıştır. Gemi yabancı ülke bayrağı taşıyor veya gemi Türk bayraklı olsa bile yüz grostonlitonluk değil ise, bu gemide çalışanlar hakkında Deniz İş Kanunu uygulanmayacaktır. Keza taşıma işinde çalışan bu gemideki işçiler yine 4857 sayılı İş Kanunu kapsamına girmeyecek, haklarında Borçlar Kanunu genel hükümleri uygulanacaktır.

Deniz İş Kanunu'nun 46. maddesi uyarınca, "Bu kanun kapsamına giren gemi adamlarıyla bunların işveren veya işveren vekilleri arasında bu kanundan veya hizmet akdinden doğan davalar hakkında, 5521 sayılı kanun hükümleri uygulanır. Hizmet akdinde ayrıca bir hüküm yoksa dava, geminin bağlama limanında iş davalarını bakmaya yetkili mahkemede görülür".

4857 sayılı İş Kanunu'nun 4. maddesinde deniz ve taşıma işlerinin yapıldığı işyerlerinde çalışanların kanun kapsamına girmeyeceği açıklandıktan sonra, aynı madde de ayrık durumlara yer verilmiştir.

Buna göre;

- 1.Kıyılarda veya liman ve iskelelerde gemilerden karaya ve karadan gemilere yapılan yükleme ve boşaltma işlerinde,
- 2.Havacılığın bütün yer tesislerinde yürütülen işlerinde,
- 3.Deniz İş Kanunu kapsamına girmeyen ve tarım işlerinden sayılmayan, denizlerde çalışan su ürünleri üreticileri ile ilgili işlerde,

Çalışanların 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında oldukları açıkça belirtilmiştir.

Deniz taşıma işinin Deniz İş Kanunu kapsamına alındığı sabittir. Bir gemiadamının da Deniz İş Kanunu kapsamına girmesi için deniz taşıma işinde çalışması gerekir.

Deniz taşıma işi denilince de yolcu, hayvan veya eşyanın deniz veya iç sular üzerinden, bir noktadan diğer bir noktaya taşınması faaliyetidir.

Dosya içeriğine göre davacı davalılardan ...'nin faaliyet alanı için kurduğu iştiraki ... Şirketinin ihale ile Deniz Yüzeylerinin Temizlenmesi işini verdiği diğer davalı şirket işçisi olarak şirketin teknesinde çalışmıştır. Deniz yüzeyinin temizlenmesi işi deniz taşıma işi değildir.

Diğer taraftan 6100 sayılı HMK.'un 33. Maddesi uyarınca "Maddî vakıaların taraflarca getirilmesi esas olmakla birlikte; getirilen maddî vakıaların hukukî nitelendirilmesini yapmak ve ilgili kanun maddesini uygulamak hâkime ait bir görevdir". Hâkim uyuşmazlıkta uygulayacağı hukuku resen gözetmek zorundadır.

Somut uyuşmazlıkta davacı deniz taşıma işinde çalışmadığından dava Deniz İş Kanunu hükümlerine göre değil, 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre değerlendirilmelidir. Mahkemece davacının 854 sayılı Deniz İş Kanunu kapsamında kaldığı kabul edilerek bu kanuna göre hesaplanan tazminat ve alacaklara hükmedilmesi hatalıdır.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebepten dolayı BOZULMASINA, esasa ilişkin temyiz itirazlarının bu aşamada incelenmesine yer olmadığına, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine 17/10/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

...